

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ الشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ وَالتَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ وَالسَّمَاءُ
رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ وَأَقِيمُوا
الْوِزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ

İnsanın Büyük Sorumluluğu

(30.09.2022)

Aziz Mü'minler!

Yeryüzündeki bütün inanışların, ideoloji ve düşünce sistemlerinin en önemli konularının başında, **“insan ve insanın bu dünyadaki varlık gayesi”** gelir.

Öyleyse soralım kendimize bir kez daha: Evet, varız biz; peki, ama niçin varız?

Kendiliğimizden var olmadığımıza kesinkes inandığımıza göre, bizi bu dünyaya gönderen Kudret'in bizden istedikleri nelerdir?

Bu sorulara iç sesimizin verdiği doğru cevaplarımız olduğunu biliyorum. Fakat ne yazık ki, insanların büyük kısmı kendi iç sesine kulak tıkayarak yaşamayı ve hayatın rutin telaşeleri içerisinde kaybolmayı tercih ediyor.

Kardeşlerim!

İnsanı tanımlayan en önemli kavram hiç şüphesiz sorumluluk kavramıdır. Yeryüzünde hiçbir canlı, insan kadar yaptıklarından sorumlu tutulamaz. Çünkü hiçbir canlı, insan kadar yüksek niteliklerle donatılmamıştır

İnsan akıllıdır; akıyla doğruyu ve yanlışı bulur. İnsan vicdanlıdır; vicdaniyla adaletli ve merhametli olmayı öğrenir. İnsan sorumludur; çevresiyle hak, hukuk ve saygı temelinde ilişkiler kurar.

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de insanın ve diğer tüm canlıların kendisine “ibadet” etmeleri için yaratıldığını ifade eder. İbadet, yaratılış kodlarımıza aykırı hareket etmemek, yani ihanet etmemek demektir. İbadet, Yüce Yaradıcı'dan başlayarak her şeye ve herkese karşı sorumluluk bilinci içerisinde yaşamak demektir. İbadet, içinde yaşadığımız evrende yalnız olmadığımızı, her şeyin ve herkesin kaderinin birbirine bağlı olduğunu bilmek demektir.

Kur'an-ı Kerim, insanın dünyaya gönderiliş gayesini ayrıca **“halife”** kavramıyla açıklar.¹ Buna göre insan, Allah'ın hak, hakikat, adalet, iyilik ve güzelliğin

yeryüzünde hakim kılınması yönündeki iradesini gerçekleştirmek üzere gönderilmiştir.

Kur'an-ı Kerim, insanın varlık gayesini açıklayan ikinci bir kavram olarak ise **“emanet”** kavramını kullanır.² Buna göre insan, yeryüzüne geçici bir süreliğine gönderilmiştir. Bu geçici süre içerisindeki temel görevi ise, her şeye insanlığın ortak yararı adına Allah'ın emaneti olarak bakılmasıdır. Sevgili Peygamberimiz'in büyük bir ırmağın kenarında abdest alıyorsanız bile suyu dikkatlice ve tasarruflu kullanır³ uyarısı, insanın, bu dünyada yararlandığı ve tükettiği şeylere karşı hangi düzeyde ve nasıl bir hassasiyet sahibi olması gerektiğini çok çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Evet kardeşlerim, hiçbir şey gerçekte bizim değildir. Hayatta kalmamızı sağlayan nefesimiz bile.

Hiçbir şey bizim değildir, değerli mü'minler! Arsızca çiğnediğimiz toprağımız ve sorumsuzca tükettiğimiz suyumuz bile.

Gerçekten hiçbir şey bizim değildir; aziz bildiğimiz canlarımız bile..

Öyleyse insanı değerli kılan en önemli niteliğimize şimdi tekrar sahip çıkma zamanı. Dinler, kıyametin kopacağı zamanın yaklaştığını haber veriyor. Bilim adamları; iklim krizinin, savaşların, virüs ve salgın hastalıkların insanlığın geleceğini tehdit ettiğini söylüyor. Yüce Kur'an, insanın kendi elleriyle yerdeki ve gökteki düzeni yok ettiğinden şikayet ediyor.⁴ Her şeyi bir ölçü ve denge içerisinde yaratan Allah, göklerin ve yerin hassas dengelerine saygı gösterilmesini emrediyor.⁵ Ayağımızın altındaki toprak kayıyor. Milyonlarca yıl insana yurt olmuş, yuva olmuş memleketimiz, dünyamız, büyük bir yok oluşa doğru ilerliyor.

Bu gidişi ancak yine insan durdurabilir. Bu yok oluş tehdidinden insanlığı ancak yine kendi iradesi ve sorumluluk bilinci kurtarabilir.

İnsanlık tarihini sadece 21'inci yüzyıldan ibaretmiş gibi görmek modern insanın büyük bir yanılgısıdır. Dünyamızı ve sınırlı kaynaklarımızı büyük bir bencillik ve açgözlülükle tüketmeye ve sömürmeye devam etmemiz halinde, Yüce Kur'an'ın ve bilimin haber verdiği acı gerçeğin bizi bulacağından kimsenin şüphesi olmasın.

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Bakara, 2/30.

² Ahzâb, 33/72.

³ İbn Mâce, Taharet, 48, I, 148.

⁴ Rûm, 30/41.

⁵ Rahmân, 55/9.